

Zeg, man, ik heb een ontdekking gedaan, zei Mevrouw Mansveld, terwijl zij opzag van haar breiwerk. Mijnheer Mansveld, oud-kruidenier, thans rentenier en burgemeester van het stadje Kruimeldam, keek van zijn krant op. „Een ontdekking, moeder?” zei hij, terwijl hij een houding aannam, alsof hij de gemeentebelangen aan het behartigen was. „Zóó, en wil je me eens meedeelen, wat dat voor een ontdekking is?” „Ik heb bemerkt, dat juffrouw Ansing een portret van je heeft, dat ze als een kostbaar voorwerp in een der laden van haar toilettafel sluit.”

„Wat bedoel je nou, vrouwlief?” riep mijnheer Mansveld verwonderd uit.

„Dezen morgen,” vertelde mevrouw, „trad ik juffrouw Ansings kamer binnen. Ik vond haar in diepe gedachten verzonken starende naar een voorwerp dat ze in haar handen hield. Ze had mijn tikken niet gehoord, maar toen ik de deur opende schrok ze en bergde haastig iets in de lade, waarbij evenwel een portret op den grond viel. Ze raapte dit op, wierp het eveneens in de lade en sloot deze, maar niet gauw genoeg of ik had de foto als jouw portret herkend. Ik deed of ik niets gemerkt had en wilde eerst van jou hieromtrent een verklaring hooren.” Mijnheer Mansveld scheen opeens een toonbeeld van hulpeloosheid en verwondering. Mevrouw Ansing, dit dient te worden gezegd, was een bevallige jonge dame, die door mevrouw Mansveld als hulp in de huishouding in dienst genomen was.

„Nee, maar, daar . . . daar begrijp ik niets van,” viel mijnheer Mansveld eindelijk uit, op een toon die weinig strookte met de waardigheid van burgervader. „Misschien heeft ze die wel van een of anderen kennis gekregen.”

„Waarom is ze er dan zoo geheimzinnig mee, en sluit het zoo angstvallig weg?” vroeg mevrouw grimmig. „Kindlief,” hernam mijnheer Mansveld, zijn waardigheid eenigszins terugvindende. „Ik begrijp je niet. Je zei zooeven, ze wierp iets in de lade, maar dat was iets anders, niet de foto.”

„Ik weet niet zeker wat het eerste was, maar het tweede was de foto,” hield mevrouw Mansveld vol.

Nu de eerste schok voorbij was, kreeg mijnheer zijn zekerheid weer terug en op beschermenden toon ging hij voort: „Ach, juist! Zeer wel mogelijk! Juffrouw Ansing, die een jonge dame is van opvoeding en gezond verstand zal mij bewonderen om mijn verdiensten voor het algemeen belang. Juffrouw Ansing is ijverig bezig mijn werkzaamheden in den gemeenteraad te bestudeeren, en dit zul je, dunkt mij, in haar moeten prijzen. Wat is nu natuurlijker dan dat deze jonge dame, het portret van mij als burgemeester in de uitstalkast van een fotograaf ziende staan, uit waardeering voor mijn persoon en mijn werken dit portret koopt?”

Mevrouw Mansveld luisterde met onbeweeglijk gelaat naar deze explicatie. „Een heel goede uitlegging,” begon ze eindelijk ijsig kalm, „als het een portret was, waarop je in officieel gewaad voorkwam; maar de foto, die ik in het bezit van juffrouw Ansing zag, was er een van twee jaar geleden, toen je nog geen burgemeester was. We hebben er toen slechts weinige laten maken, en ze alle aan de naaste familie weggegeven. De vraag is nu: hoe komt juffrouw Ansing aan de hare? Ik heb ze niet gegeven.”

„Dan kan ik slechts zeggen, vrouw,” antwoordde Mansveld, „dat je je vergist hebt. Je zei daar straks zelf, dat je de foto maar een oogenblik gezien hebt. Hoe kun je nu zeker weten, dat het een foto van mij was?”

„Als je soms denkt dat mijn oog en te oud worden, ga dan zelf maar eens kijken. De foto ligt nog in haar lade. Juffrouw Ansing heeft nog geen gelegenheid gehad, het er uit te nemen, want ik heb haar dadelijk met een boodschap het huis uitgestuurd. Het is in de bovenste lade van haar toilettafel!” „Wat, vrouw,” riep onze magistraat verontwaardigd uit, terwijl hij opstond, „denk je dat ik de kamer van een jonge dame zal binnensluipen en in haar particuliere aangelegenheden zal gaan snuffelen. Je vergeet jezelf.”

Woedend verliet mijnheer Mansveld de kamer en ging naar boven om zich te kleeden voor een wandeling.

Hij moest zichzelf bekennen, dat hij met geen mogelijkheid begripen kon, hoe zijn portret in het bezit van juffrouw Ansing kwam.

Hij was trotsch op zijn scherp inzicht, zijn onpartijdigheid en nauwgezetheid, waarmee hij zijn plichten als burgervader waarnam. Hij was even trotsch op zijn ambt; doch juist die ambtelijke trots had aan Mevrouw Mansveld den laatsten tijd menigen traan gekost.

Het was nu elf maanden geleden, dat haar eenige zoon door zijn vader het huis ontzegt was en naar het buitenland was vertrokken.

Burgemeester Mansveld meende aan zijn ambt verschuldigd te zijn, Jacques, zijn zoon, uit te huwelijken aan de dochter van een der rijke notabelen van het stadje; de jonge man had daarentegen gemeend, dat als hij een vrouw trouwde, hij ze ook zelf kiezen moest. En ten spijt van zijns vaders schitterende huwelijksplannen was hij verliefd geworden op een onbekend juffertje, een meisje, dat vader Mansveld niet eens kende; een meisje, dat kinderjuffrouw was bij een familie waar Jacques op visite kwam. Stel je voor!

Toen papa Mansveld bleek dat alle argumenten en bevelen op zijn zoon zonder den minsten invloed bleven, stelde hij dezen voor de keuze: van die onbekende 'avonturierster oogenblikkelijk af te zien, of voor goed het ouderlijk huis te verlaten. Jacques koos het laatste en was een week daarna naar Duitschland vertrokken.

Het vertrek van haar zoon was voor Mevrouw Mansveld een bron van verdriet geweest, doch al haar tranen en pleitredenen hadden haar echtgenoot niet kunnen vermurwen op zijn besluit terug te komen.

Mijnheer Mansveld was gekleed om uit te gaan en verliet zijn kamer. Plotseling blijft hij stilstaan op het zien van een geopende kamerdeur.

Welke verzoeker had nu de deur van juffrouw Ansings kamer zoo wijd, zoo uitnodigend open laten staan, dat hij de toilettafel in het oog kreeg, waarin het veelbesproken portret moest liggen?

Mevrouw had, zooals ze wel wist, haar man in zijn zwakste zijde aangetast, toen ze zijn nieuwsgierigheid had gaande ge-

JOZEF CHAMBERLAIN† 3 JULI 1914

Deze bekende Engelsche staatsman werd den 8sten Juli 1836 te Camberwell (Zuid-Londen) geboren. Aanvankelijk wijdde hij zich den handel, doch interesseerde zich na 1874 voor de politiek. Van 1874—1876 was hij burgemeester van Birmingham, welke stad hem zeer veel te danken heeft. In 1876 werd hij tot lid van het Lagerhuis gekozen, waar hij spoedig een van de voornaamste leiders der radicale partij werd, terwijl hij in 1880 zitting had in het kabinet—Gladstone als minister van Handel. Omdat het in 1886 door Gladstone ingediende ontwerp om aan Ierland autonomie te verlenen niet zijn goedkeuring kon wegdragen, trad hij uit de groote liberale partij om de fractie der Unionisten te stichten. In het derde conservatieve ministerie-Salisbury werd hij in 1895 tot minister van Koloniën benoemd en veroorzaakte toen den Boeren-oorlog. Nog gedurende één jaar behield hij zijn ambt in het Kabinet-Balfour en trok zich in 1903 in het particuliere leven terug. Intusschen nog een levendigen strijd voerend voor een tolunie tusschen het moederland en de koloniën. Het is wel opmerkelijk, dat Chamberlain juist in hetzelfde jaar en wellicht ook in dezelfde maand overleden is, dat de Home Rule Bill overwint, een overwinning, die hij in 1886 wist te verhinderen door een scheuring in de liberale partij te bewerken.

maakt. „Het is het werk van een oogenblik,” dacht hij, „om de lade open te doen en te zien of Jane gelijk heeft gehad.”

Na opletend rondom zich gekeken te hebben, stapte hij geruischloos de kamer van het meisje binnen, deed zacht de deur dicht en liep naar de lade. Voorzichtig opent hij deze en . . . ja, ja, waarempel, 't was zoo! Het eerste wát hij zag was zijn eigen portret.

Het was, zooals zijn vrouw gezegd had, een van de weinige, die hij twee jaar geleden had laten maken.

Hemel! Daar kwam iemand!

Een lichte tred op de trap, een aardig stemmetje een liedje neuriende verkondigt hem de komst van juffrouw Ansing in eigen persoon.

Wat moet hij doen?

Mag ze hem zien in haar kamer rondsnuffelende als een nieuwsgierig dienstmeisje? Hem Burgemeester Mansveld? Wat moest hij doen?

Hij hoort juffrouw Ansing op het portaal, steeds neuriende heen en weer loopen.

„Ze doet haar hoed en mantel af,” peinst hij. „Aanstands komt ze binnen. Wat te doen? Wacht, onder haar ledikant kruipen. Zie zoo! Binnen een paar minuten zal ze de kamer wel weer verlaten en naar beneden gaan. Dan kan ik ont-snappen.”

Alles zou zeker goed afgelopen zijn, zooals Mansveld gewenscht had, als juffrouw Ansing niet gevolgd was door Pips, het hondje van mevrouw.

Pips was een kleine waakzame hond. Hij snuift! Hij ruikt wat! Hij ruikt zijn baas. En snuffelend nadert hij het ledikant om dan in blij herkennen zijn heele hondentoonladder af te blaffen.

Mijnheer Mansveld slaakt in stilte een paar welgemeende verwenschingen, maar hoorende hoe juffrouw Ansing met een uitroep van verwondering het ledikant nadert, weet hij niet beter te doen dan met een gezicht rood van inspanning en schaamte onder het bed vandaan te kruipen.

„Wees niet bang, juffrouw Ansing, ik smeek je,” ziende dat het meisje om hulp wilde roepen, „ik . . . mijn onverwachte aanwezigheid zul je zeker niet kunnen begrijpen?”

„Mijnheer Mansveld,” roept het meisje uit in de grootste verwondering.

„En . . . ik moet, natuurlijk . . . moet u om excuus vragen voor mijn . . . onverklaarbare tegenwoordigheid hier. . . .”

En nu, verlegen als een schooljongen, verhaalt hij op stotterenden toon, hoe hij in dezen met zijn waardigheid zoo weinig strookenden toestand geraakt is.

Tot zijn groote blijdschap toont het meisje, toen hij geëindigd had, niet de minste verontwaardiging.

Eerst zwijgt ze eenige oogenblikken, dan opent ze de noodlottige lade en diept hieruit nog een tweetal fotografieën op.

„Zooals u ziet, heb ik ook de portretten van de andere leden der familie,” zegt ze.

Mijnheer Mansveld kijkt er naar in de grootste verwondering en ziet dat het de portretten zijn van zijn vrouw en zijn zoon.

„Wat! Wie heeft je deze portretten gegeven, juffrouw Ansing?”

„Jacques!” antwoordt ze met terneergeslagen oogleden en een bevalligen bloos op het gelaat.

„Jacques?” herhaalt hij. „Mijn zoon?”

„Ja!” fluistert zij.

„Maar ik . . . ik begrijp u niet! Ik wist niet dat u hem ooit gezien had! Hij is sedert een jaar in het buitenland!”

„Het was om mijnentwil, dat hij wegging,” antwoordt ze zacht.

Er heerschte eenige oogenblikken stilte.

„Dus, gij zijt het jonge . . . de jongedame, die mijn zoon wenschte te trouwen tegen mijn wil?”

„Ja,” mompelde zij.

Mijnheer Mansveld stond even in gedachten. Het meisje beviel hem bijzonder, hij was van haar gaan houden. Bovendien, als hij zijn ongenaakbaar standpunt handhaafde, en haar het huis ontzegt, dan zou ze hem, den burgemeester, voor de geheele stad belachelijk maken. Neen, hij moest medelijden hebben!

„Wel, juffrouw Ansing, ik moet je zeggen, dat uw mededeeling mij ten hoogste verbaast. Maar ik wil u eerlijk bekennen, dat u gedurende den tijd dat u hier is mijn achting gewonnen hebt en wat meer is: ik heb u als een dochter leeren liefkrijgen. We zullen dien kwajongen maar schrijven dat hij thuis komt en ondertusschen . . .”

Met een kreet van vreugde sloeg het jonge meisje haar armen om zijn hals en gaf hem een klinkenden kus.

Op hetzelfde oogenblik vloog de deur open en stond mevrouw Mansveld op den drempel, de handen vol verontwaardiging in elkander slaande. Zij had niet beter op tijd kunnen binnenkomen. Had ze wellicht door het sleutelgat gekeken?

„Jan! — Juffrouw Ansing!” hijgde ze.

Mijnheer Mansveld keek onthutst.

„Vrouwlief,” zei hij zenuwachtig. „Ik . . . ik zal Jacques schrijven dat hij thuis moet komen. Deze jonge dame heeft beloofd zijn vrouw te worden.”

Zij is, werkelijk, het meisje waarover we dien dwazen twist gehad hebben.”

Mijnheer Mansveld had nog minstens een kwartier nodig om zijn echtgenoot van zijn volkomen onschuld te overtuigen en eerst toen hij haar alles haarfijn had uitgelegd, barstte de oude dame in tranen van blijdschap uit, en het meisje omarmende, gaf ze haar de verzekering van haar moederlijke genegenheid.

Mijnheer Mansveld gelukte het eindelijk zijn huis uit te sluipen om even op de sociëteit aan te wippen. Hij wenschte zichzelf geluk dat hij op zoo'n handige manier zich uit een onaangename positie gered had, en bovendien was hij blij, dat hij een goed motief gevonden had, om met zijn zoon weer vrede te sluiten.

Als hij echter gehoord had wat er tusschen zijn vrouw en zijn aanstaande schoondochter besproken werd, nadat de huisdeur achter hem was dichtgevallen, dan zou hij tot de ontdekking gekomen zijn dat hij het slachtoffer was geworden van een weloverlegden vrouwenlist.

„O, lieve mevrouw,” riep het meisje uit, terwijl ze mevrouw Mansveld opnieuw en hartelijk omhelsde, „hoe dank ik u, dat gij mij zoo geholpen hebt. En wat is uw samenzwering schitterend gelukt. Het leek wel een tooneelstuk.”

„Waarom jij je rol uitstekend gespeeld hebt, lieve,” antwoordde de oude dame, terwijl ze haar een tikje op den wang gaf.